

Flegt-lupajärjestelmä - tausta & kansallinen toimeenpano

Maa- ja metsätalousministeriö

7.10.2015

Tatu Torniainen

Sisältö

- EU:n laittomien hakkuiden ohjelma
- EU:n lainsäädäntö koskien laittomien hakkuiden torjuntaa
- Vapaaehtoiset kumppanuussopimukset (VPA) ja toimintaympäristön muutokset
- Aikataulusta

FLEGT = Forest Law Enforcement, Governance and Trade

Taustaa laittomien hakkuiden ongelmalle

- Lähtökohtana huoli laittomien hakkuiden vaikutuksesta metsien häviämiseen, erityisesti trooppisissa maissa, yhteiskunnan taloudelliset menetykset sekä sosiaaliset ongelmat
- Laittomat hakkuut tiedostettu kasvavaksi globaaliksi ongelmaksi kansainvälisillä foorumeilla 1990-luvulta lähtien
- esim. ITTO, FAO, G20, Maailmanpankin FLEG-prosessi, YK:n Johannesburgin huippukokous 2002
- Eri markkinaalueilla perustettu erilaisia järjestelmiä
  - esim. USA:n "Lacey Act", Australia, Japani
- EU: Hakkuun laillisuuden määrittelemisessä lähtökohtana on puun alkuperämaan oma lainsäädäntö (vrt. kestävyys, sertifiointi)
  - Mukaan lukien maata sitovat kansainväliset sopimukset

EU:n laittomien hakkuiden ohjelma

- Laittomien hakkuiden vastaisen EU FLEGT –toimintaohjelman (2003) tavoitteena on tehdä pitkäjänteistä työtä laittoman puunhakuun ja siihen liittyvän kaupan torjumiseksi. Keinoiksi esitettiin lupajärjestelmiä, tulliyhteistyötä ja rahanpesuun puuttumista.
- FLEGT-toimintaohjelman keskeiset instrumentit
  - Puutavara-asetus EUTR – *due diligence*
  - Flegt-lupajärjestelmä – vapaaehtoiset sopimukset kolmansien maiden kanssa
  - Muuta, mm. julkiset hankinnat
- tavoitteena estää laittoman puutavaran ja puutuotteiden saapuminen EU:n markkinoille

Lainsäädäntökehikko

- Komission tiedonanto neuvostolle ja Euroopan parlamentille (KOM(2003) 251 lopullinen) metsälainsäädännön soveltamisen valvonta, metsähallinto ja puukauppa (FLEGT)
- Neuvoston asetus (EY) N:o 2173/2005 Euroopan yhteisöön suuntautuvaa puutavaran tuontia koskevan FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta (lupajärjestelmäasetus)
- Komission asetus (EY) N:o 1024/2008 yksityiskohtaisista toimenpiteistä Euroopan yhteisöön suuntautuvaa puutavaran tuontia koskevan FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta annetun neuvoston asetuksen täytäntöönpanosta

Yhtymäkohtia muuhun lainsäädäntöön

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 995/2010 puutavaraa ja puutuotteita markkinoille saattavien toimijoiden velvollisuuksien vahvistamisesta
- Neuvoston asetus (EY) N:o 338/97, luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä (ns. CITES)

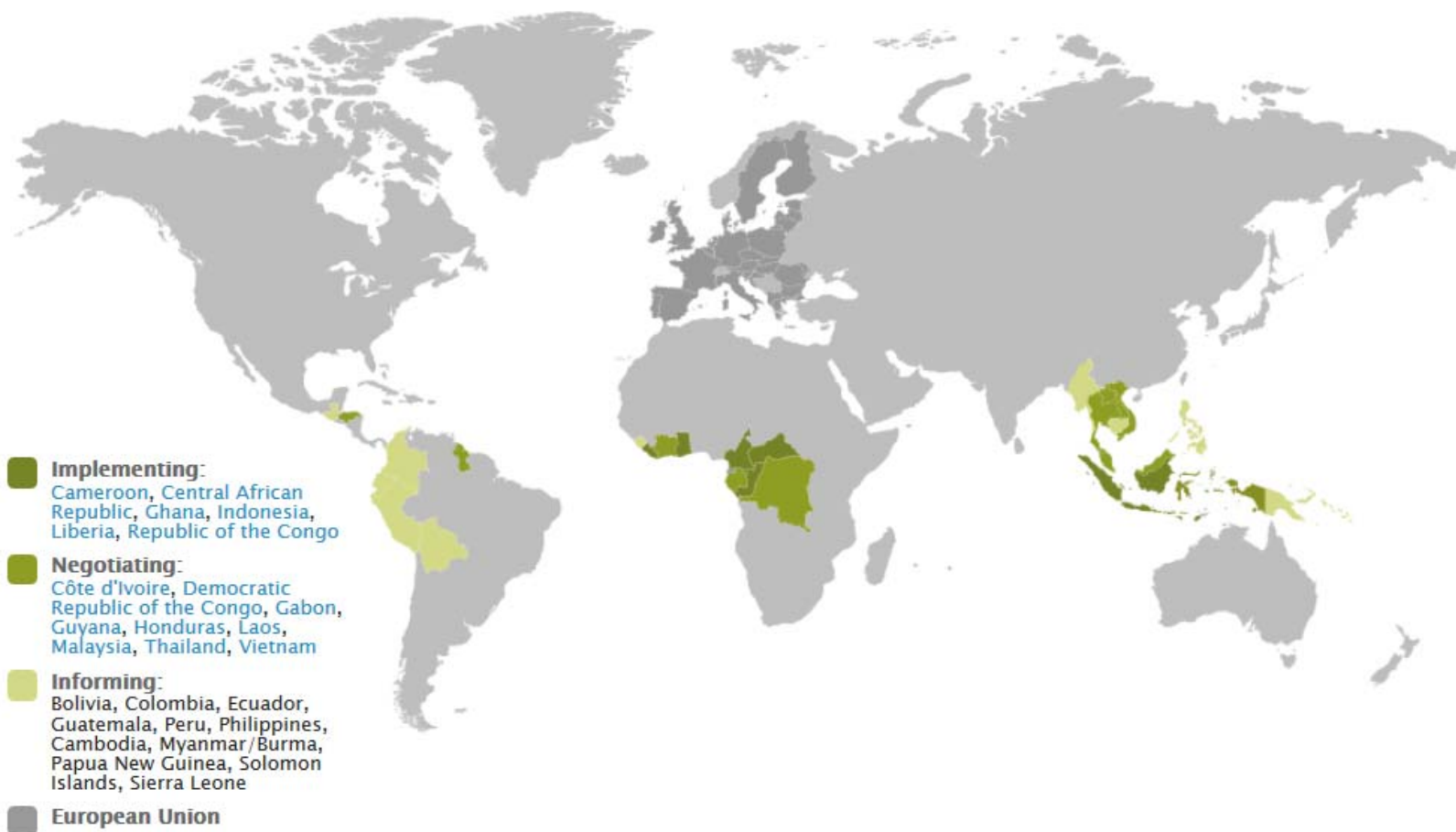

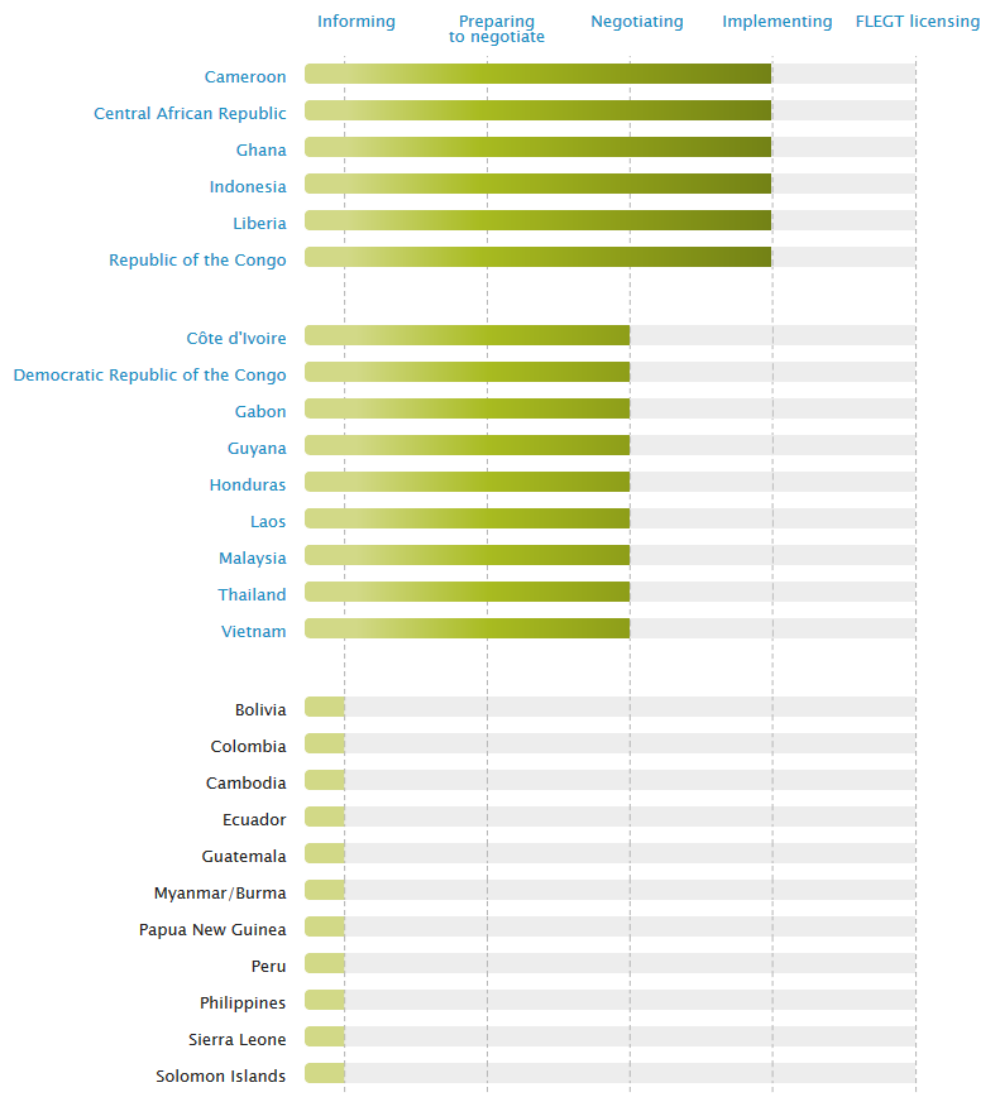
FLEGT toimintaohjelman keskeiset instrumentit ja niiden erot

	Instruments	Main features
Forest Law Enforcement Governance and Trade (FLEGT) Action Plan 2003	Voluntary Partnership agreements (VPAs)	<ul style="list-style-type: none"> - bilateral trade agreements between the EU and selected producer countries - not a legislative act but a voluntary agreement - becomes legally binding if ratified
	European Union Timber Regulation (EUTR) 2013	<ul style="list-style-type: none"> - regulation controls both timber production in the EU and imports into EU - the operator is responsible for due diligence - a legislative act

VPA-prosessin tilanne

VPA-maiden etenemisvauhti prosessissa vaihtelee huomattavasti kapasiteetin ja ulkoisten olosuhteiden vuoksi.

Ratifiointi loppuunsaatettu: Kamerun

Arvioiden mukaan ensimmäiset Flegt-erät saapuvat EU:n alueelle vuoden 2016 ensimmäisellä neljänneksellä Indonesiasta tai Kamerunista.

Terminologia - Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2173/2005 tarkoitetaan

- **'kumppanuussopimuksella'** yhteisön ja kumppanimaan sopimusta, jolla yhteisö ja asianomainen kumppanima sitoutuvat toimimaan yhdessä tukeakseen FLEGT-toimintasuunnitelmaa ja pannaan täytäntöön FLEGT-lupajärjestelmän;
- **'FLEGT-luvalla'** tavaraerä- tai markkinatoimijakohtaista vakiomuotoista, todennettavissa olevaa asiakirjaa, jossa tarkoitetun lähetyksen todistetaan olevan FLEGT-lupajärjestelmän vaatimusten mukainen ja jonka kumppanimaan lupaviranomainen on myöntänyt ja vahvistanut.
- **'markkinatoimijalla'** metsätalouden, puutuotteiden jalostuksen tai puutuotteiden kaupan parissa toimivaa yksityistä tai julkista toimijaa;
- **'lupaviranomaisella'** tai 'lupaviranomaisilla' EU:n ulkopuolisen kumppanimaan nimeämää yhtä tai useampaa viranomaista, joka voi antaa ja vahvistaa FLEGT-lupia;
- **'toimivaltaisella viranomaisella'** tai toimivaltaisilla viranomaisilla EU:n jäsenvaltioiden nimeämää yhtä tai useampaa viranomaista, joka voi todentaa Flegt-lupia
- **'tuonnilla'** puutuotteiden luovutusta vapaaseen liikkeeseen
- **'tavaraerällä'** puutuote-erää;

(EY) N:o 2173/2005: Flegt-lupajärjestelmä

- FLEGT-lupajärjestelmää sovelletaan ainoastaan tuontiin kumppanimaista.
- Luvalla varmistetaan, että kyseiset tuotteet ovat laillisesti tuotettuja
  - esim. puiset huonekalut, lattianpäällysteet, vaneri, puuperäiset massat ja paperi
- **Toimija** vastaa siitä että kunkin tavaraerän kattavan FLEGT-luvan on oltava toimivaltaisen viranomaisen saatavilla silloin, kun esitetään kyseistä lähetystä koskeva tull ilmoitus.
- **Toimivaltainen viranomainen** EU:ssa
  - päättää lisätarkastuksen tarpeesta käyttämällä riskeihin perustuvaa lähestymistapaa.
  - voi pyytää lupaviranomaisilta lisätarkastusta ja hankkia lisäselvityksiä
  - Sallittava komission tai kumppanimaan tai näiden nimeämän tahon tutustua
- **Tulliviranomaiset** voivat lykätä puutuotteiden luovuttamista tai pidättää ne.
  - Tuoja vastaa tarkastuksen loppuun saattamisen aikana aiheutuneista kustannuksista, jollei asianomainen jäsenvaltio toisin määrää.

(EY) N:o 1024/2008: lupien hyväksyntä ja tarkastukset

- **kumppanimaan lupaviranomainen** myöntää luvan, joka on toimitettava sen EU:n jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jossa tavaraerä on ilmoitettu luovutettavaksi vapaaseen liikkeeseen.
- Jos lupa hyväksytään, toimivaltaisten viranomaisten on välittömästi ilmoitettava siitä tulliviranomaisille.
- Muuta huomioitavaa: lupamallin noudattaminen, luvan voimassaoloaika, muutokset ja kaksoiskappaleet vain lupaviranomaisen vahvistamana – on **toimijan vastuulla hakea muutokset**
- Tavaraerän katsotaan vastaavan luvassa annettuja tilavuus tai painotietoja, kun puutuotteet eivät poikkea enempää kuin 10 % luvassa ilmoitetusta.
- Kansallisesti tullaan säätämään Mavin lupien tarkastusten maksullisuudesta.

Flegt-lupa 1024/2008

EUROOPAN YHTEISÖ		FLEGT		
ALUEKUNNAPALE	1 Myöntävä viranomainen Nimi Osote	2 Varattu myöntävän maan merkinnöille		
	3 FLEGT-lupnumero	4 Voimassaolo päättyy [ ] [ ] [ ] [ ]		
	5 Viejämaa	7 Kuljetusmuoto		
	6 ISO-koodi			
	8 Luvanhaltija (nimi ja osoite)			
	9 Puutuotteiden kauppanimi		10 HS-nimike	
	11 Yleiset ja tieteelliset nimet			
	12 Korjuumaat		13 ISO-koodit	
	14 Tilavuus (m ³)	15 Nettopaino (kg)	16 Yksikkömäärä	
	17 Tunnistet			
18 Myöntävän viranomaisen allekirjoitus ja leima Paikka ja aika				

- Täytetään suuraakkosin.
- ISO-koodi on kaksikirjaiminen kansainvälinen maakoodi.

Kohta 1	Myöntävä viranomainen	Ilmoitetaan lupaviranomaisen nimi ja osoite.
Kohta 2	Varattu myöntävän maan merkinnöille	Tila varattu myöntävän maan merkinnöille.
Kohta 3	FLEGT-lupnumero	Ilmoitetaan myöntämisnumero.
Kohta 4	Voimassaolo päättyy	Luvan voimassaolon päättymispäivä.
Kohta 5	Viejämaa	Kumppanimaa, josta puutuotteet on viety EU:hun.
Kohta 6	ISO-koodi	Ilmoitetaan kohdassa 5 tarkoitetun kumppanimaan kaksikirjaiminen koodi.
Kohta 7	Kuljetusmuoto	Ilmoitetaan vientipaikassa käytetty kuljetusmuoto.
Kohta 8	Luvan haltija	Ilmoitetaan viejän nimi ja osoite.
Kohta 9	Kauppanimi	Ilmoitetaan puutuotteen tai puutuotteiden kauppanimi.
Kohta 10	HS-nimike ja -kuvaus	Ilmoitetaan neljä- tai kuusinumeroinen tavarankoodi harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän mukaisesti.
Kohta 11	Yleiset tai tieteelliset nimet	Ilmoitetaan tuotteessa käytetyn puulajin yleiset tai tieteelliset nimet. Jos kyseessä on yhdistelmätuote, jossa on käytetty useampaa kuin yhtä puulajia, ilmoitetaan kunkin puulajin nimet omalla rivillään. Tämä tieto voidaan jättää antamatta, jos yhdistelmätuote tai sen osa sisältää useita puulajeja, joiden nimet eivät enää ole tiedossa (esimerkiksi kun kyseessä on lastulevy).
Kohta 12	Korjuumaat	Ilmoitetaan maat, joissa kohdassa 10 tarkoitettu puulaji on korjattu. Jos kyseessä on yhdistelmätuote, ilmoitetaan kunkin puulajin alkuperämaa. Tämä tieto voidaan jättää antamatta, jos yhdistelmätuote tai sen osa sisältää useita puulajeja, joiden nimet eivät enää ole tiedossa (esimerkiksi kun kyseessä on lastulevy).
Kohta 13	ISO-koodit	Ilmoitetaan kohdassa 12 tarkoitettujen maiden ISO-koodi. Tämä tieto voidaan jättää antamatta, jos yhdistelmätuote tai sen osa sisältää useita puulajeja, joiden nimet eivät enää ole tiedossa (esimerkiksi kun kyseessä on lastulevy).
Kohta 14	Tilavuus (m ³)	Ilmoitetaan kokonaistilavuus kuutiometreinä. Tämä tieto voidaan jättää antamatta, jos kohta 15 täytetään.
Kohta 15	Nettopaino (kg)	Ilmoitetaan nettopaino kiloina. Nettopaino määritellään puutuotteiden nettomassaksi, johon ei lueta mukaan päällystys tai muuta pakkausta (paitsi kannattimet, alustat, tarrat jne.). Tämä tieto voidaan jättää antamatta, jos kohta 14 täytetään.
Kohta 16	Yksikkömäärä	Ilmoitetaan yksikkömäärä, jos se on paras tapa kuvata jaostettua tuotetta määrällisesti. Tämä tieto voidaan jättää antamatta.
Kohta 17	Tunnistet	Ilmoitetaan tarvittaessa kaikki tunnistet, esimerkiksi tavaraerän tai konossementin numero. Tämä tieto voidaan jättää antamatta.
Kohta 18	Myöntävän viranomaisen allekirjoitus ja leima	Tila on varattu valtuutetun virkamiehen allekirjoitukselle ja myöntävän viranomaisen viralliselle leimalle. Myös paikka ja päiväys ilmoitetaan.

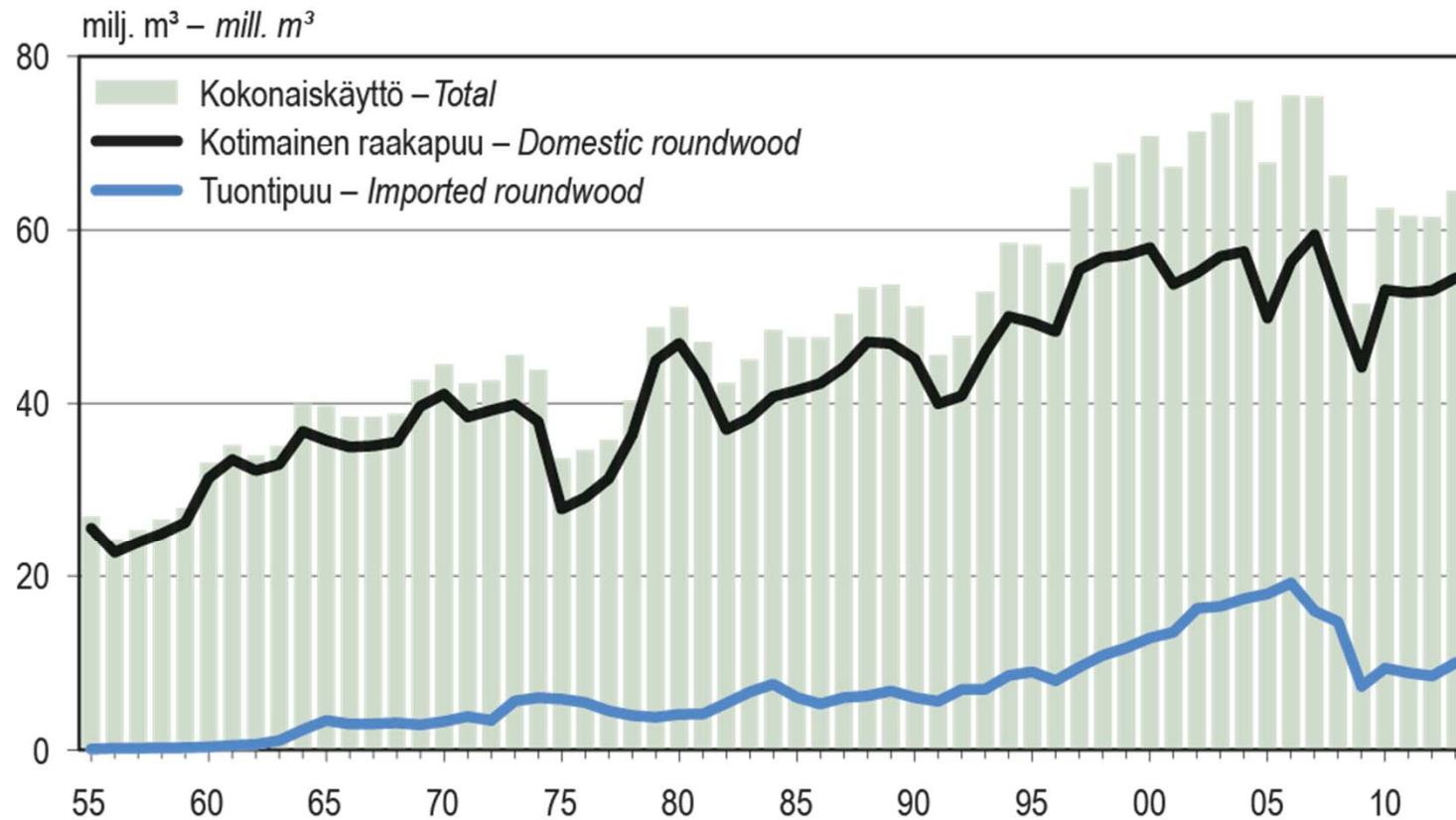

VPA sopimuksen elementit

- Säädökset, mm.: Flegt-lupajärjestelmä, lupaviranomaiset, toimivaltaiset viranomaiset, Flegt-luvat, laillisesti tuotetun puutavaran varmentaminen, sääntöjen vastaisuudet, markkinakannustimet, yhteinen täytäntöönpanokomitea, seuranta ja arviointi, raportointi ja tietojen julkistaminen
- Liitteet:
  - I tuoteluettelot,
  - II laillisuuden määrittely
  - III edellytykset luvan kattamien puutuotteiden luovutukselle vapaaseen liikkeeseen unionissa
  - IV lupia koskevat vaatimukset ja tekniset määritelmät
- VPA-sopimukset poikkeavat toisistaan jonkin verran

Total use of timber - domestic roundwood and imports

Lähteet: SVT: Metsäntutkimuslaitos; Metsäteollisuus ry

Sources: OSF: Finnish Forest Research Institute; Finnish Forest Industries Federation

Metsäteollisuuden kotimaisen ja tuontiraakapuun käyttö 1955–2013

Consumption of domestic and imported roundwood by the forest industries, 1955–2013

Metsätalustollinen vuosikirja 2014

Trooppisten puulajien tuonti EU:n alueelle on muuttunut olennaisesti v. 2003 lähtien

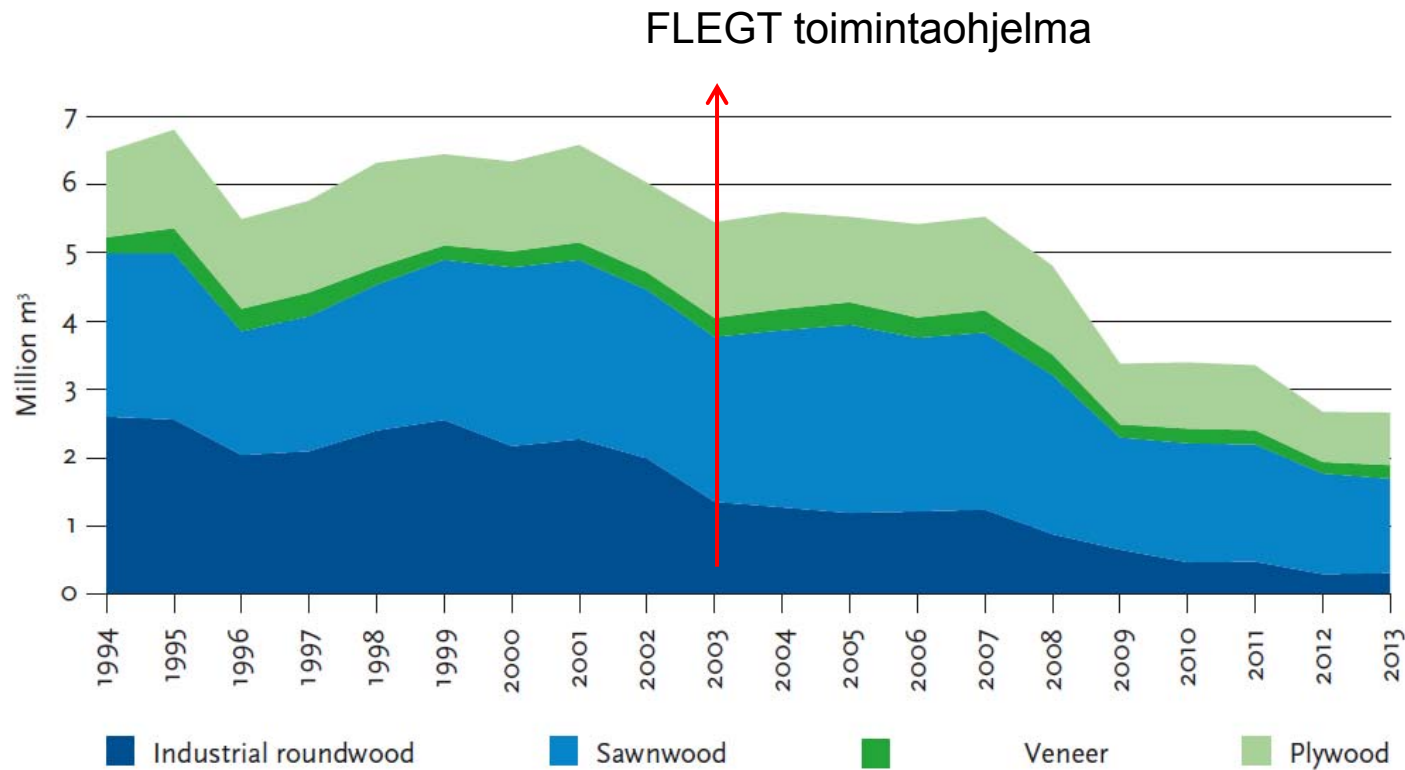
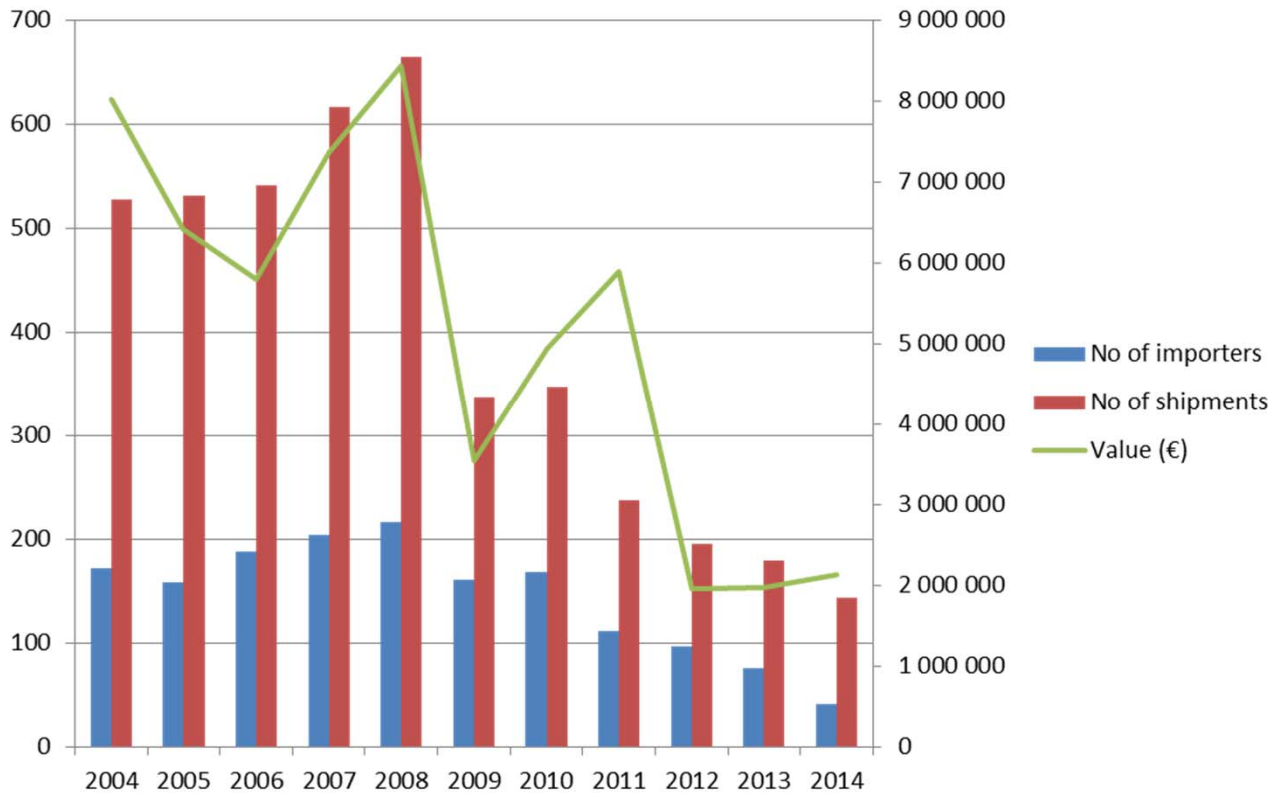

Figure 4. EU tropical timber imports. Source: ITTO, 2015.

Imports from 6 FLEGT VPA countries 2004-2014e

Indonesia accounts approximately 90% (value) of all "VPA imports"

Occasional shipments from other countries

Wooden furnitures (CN 9403) is the most valuable group of products

Value of shipments varies between 60 to 75 000 euros

Case: Indonesian VPA

Indonesia oli ensimmäisiä maita jotka käynnistivät neuvottelut.

Yksi johtavista trooppisten puutuotteiden viejistä.

Järjestelmä valvonnan, todentamisen ja laillisen puun lisensoimiseksi on käynnissä.

Progress in Voluntary Partnership Agreements

Voluntary Partnership Agreement status

VPA ratified:	
VPA signed:	30 September 2013
VPA agreed:	4 May 2011
Negotiations started:	March 2007

Laki FLEGT-lupajärjestelmästä 1425/2014

1 § Lain tarkoitus

- Tällä lailla pannaan täytäntöön:
- 1) Euroopan yhteisöön suuntautuvaa puutavaran tuontia koskevan FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 2173/2005 (*FLEGT-lupa-asetus*);
- 2) yksityiskohtaisista toimenpiteistä Euroopan yhteisöön suuntautuvaa puutavaran tuontia koskevan FLEGT-lupajärjestelmän perustamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2173/2005 täytäntöön panemiseksi annettu komission asetus (EY) N:o 1024/2008.

2 § Toimivaltainen viranomainen

- FLEGT-lupa-asetuksen 7 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen on Maaseutuvirasto.

3 § Luvan kirjaaminen

4 § Ilmoitus esitutkintaviranomaiselle

- Jos Maaseutuvirastolla on todennäköisiä perusteita epäillä 5 §:ssä tarkoitetun teon tapahtuneen, sen on ilmoitettava asiasta poliisille tai Tullille esitutkintaa varten. Ilmoitus saadaan kuitenkin jättää tekemättä, jos teko on olosuhteet huomioon ottaen vähäinen eikä yleinen etu vaadi asian tarkempaa selvittämistä.

5 § Viittaus rikoslakiin

- Rangaistus säännöstelyrikoksesta säädetään rikoslain (39/1889) 46 luvun 1—3 §:ssä.

6 § Varastointi- ja hävittämiskustannukset

- Jos FLEGT-lupa-asetuksen 2 artiklan 9 kohdassa tarkoitettu puutuote määrätään ennen sen vapaaseen liikkeeseen luovuttamista pakkokeinolain (806/2011) mukaisesti takavarikkoon, tavaranhaltijan on suoritettava valtiolle tuotteen varastoinnista takavarikoinnin aikana aiheutuvat kustannukset. Tavaranhaltijan on suoritettava valtiolle myös valtiolle menetetyksi tuomitun puutuotteen mahdollisesta hävittämisestä aiheutuvat kustannukset. Varastointi- ja hävittämiskustannukset saadaan vähentää julkisella huutokaupalla myytyjen puutuotteiden hinnasta. Jos kustannuksia ei saada näin kokonaan suoritettua, vajeus peritään tavaranhaltijalta.

7 § Tietojen saanti

- Maaseutuvirastolla ja Tullilla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada toisiltaan 1 §:ssä tarkoitettujen säädösten noudattamisen valvontaa varten välttämättömät tiedot.
- Komissiolla tai sen nimeämällä henkilöillä tai elimillä on salassapitosäännösten estämättä oikeus tutustua 1 §:ssä tarkoitettujen säädösten noudattamisen valvontaa koskeviin asiakirjoihin ja tietoihin.

8 § Raportointi

Aikataulusta

- Toimeenpanoa koskevat ratifiointiprosessit ovat käynnissä sekä EU:ssa että Indonesiassa
  - EU: asetuksen liitteiden päivitys – komissio valmistelee, neuvosto ja EP hyväksyvät
  - Järjestelmä on valmis toimimaan kun molemmat osapuolet ovat sen hyväksyneet
- Arvio: ensimmäisiä FLEGT-lupajärjestelmän alaisia tuontieriä odotetaan EU:n alueelle v. 2016 alkupuolella

Kiitos!

tatu.torniainen@mmm.fi

